

La cort de

l'hereu d'Aznar

S'ha remodelat l'executiu que acaba la legislatura en què José María Aznar deixa la presidència del Govern espanyol. Mariano Rajoy, el successor, s'ha descrit ell mateix com un polític "sense complexos". Aquesta absència de "complexos" l'ha fet presumir de continuisme i d'un nou govern amb estrelles tan controvertides com Julia García-Valdecasas o Eduardo Zaplana.

Successor perquè no canviï res

El relleu de José María Aznar s'ha resolt de la manera més aznariana possible: discreció, rapidesa, efectivitat mediàtica, poc marge per a sorpreses de darrera hora, a dit i per aclamació. La tria de Mariano Rajoy no sembla que hagi d'alterar les línies mestres de la política del PP durant les dues legislatures en què els conservadors han governat Espanya.

“**E**l calendari de la successió no es canvia.” “De veritat que no sé res.” “Només Aznar ho sap, però encara no ho ha dit a ningú.” Aquestes frases, que durant el darrer curs polític eren habituals a les boques dels dirigents del Partit Popular i del mateix José María Aznar, i que ben pocs es creien, s’han demostrat certes quasi al cent per cent.

El president espanyol ha volgut començar el curs polític en què es duran a terme fins a cinc processos electorals (Madrid primer, Catalunya i Andalusia després, les espanyoles al març i les europees al juny) sense deixar lloc a les especulacions, que segurament aquest agost l’han importunat força durant el seu estiu a Menorca. Ha anat ràpid, perquè Josep Piqué havia de sortir del Govern, i de remodelació, només en volia una, i per evitar una cascada de conspiracions, xiuxiuejos i declaracions dels seus sobre la successió que desviessin l’atenció del que preval al PP aquesta tardor: el model d’estat –el que afirmen que no té el PSOE i el pla Ibarretxe– i les eleccions madrilenyes i catalanes.

Va tornar de vacances, i el divendres, 29 d’agost, ja va fer saber que dilluns nomenaria el successor. Així de ràpid, sense donar lloc a especulacions o conspiracions de darrera hora. El dia, el va dedicar a fer consultes i reunions. No pas a preguntar als seus què els semblava l’escollit, sinó a preguntar-los qui els agradava, quin perfil havia de tenir... Tot això, en vigílies del consell

territorial del PSOE a Santillana del Mar (Cantàbria), que havia de servir per demostrar a l’electorat espanyol que els socialistes tenen model d’estat, fet que el PP nega en rodó.

Per si la reunió del PSOE havia de tenir alguna transcendència, fonts del PP filtraven dissabte al migdia a l’agència i la televisió estatals, EFE i TVE, i a Antena 3, el nom de Mariano Rajoy. Ja hi havia tema per al cap de setmana, mentre Aznar i Rajoy es reunien a la finca estatal de Quintos de Mora (Toledo) per pactar el relleu i el nou govern. Dilluns el proposaven, dimarts el votaven (503 a favor i una abstenció al màxim òrgan del PP entre congressos) i dimecres refeien el Govern. Així de ràpid i de calculat. Tant com ho va ser la darrera crisi de govern el juliol de l’any passat, en què es va situar Rajoy de portaveu, o la tria d’Alberto Ruiz-Gallardón per disputar l’alcaldia de Madrid.

Però la rapidesa de la jugada d’Aznar obliga a recompondre equilibris interns al PP i al Govern espanyol. Primer, per consolar els perdedors, que s’esforcen a aparèixer com a compensats. I segon, per deixar espai a Rajoy perquè, sense modificar l’estructura i la cúpula del partit, formi el seu equip per afrontar les generals de març i els propers compromisos del PP amb les urnes.

Però, per què el va triar, Aznar? Per les seves iniciatives, segur que no, perquè el successor ha estat dedicat sempre a tasques de gestió i no a liderar els grans projectes de l’aznarisme –com el dèficit zero, l’alta velocitat, la reforma de l’ensenyament, el PHN o la il·lega-

José María Aznar plora en rebre els aplaudiments dels membres de la Junta Directiva Nacional, el passat dia 2, després que aquest òrgan aprovés la candidatura de Mariano Rajoy a la presidència del Govern espanyol gairebé amb unanimitat: 503 vots a favor i una abstenció.

lització de l'esquerra independentista basca-. D'entre els aspirants, el seu sembla el relleu polític més baix, i per això, alguns, com el president del Senat, Juan José Lucas, no s'estan de titllar-lo d'"humanista" a l'hora de triar una floreta.

El va seleccionar perquè era el menys dolent o el menys inadequat, queda a gust del lector. No tenia el rebuig que genera el monotemàtic Jaime Mayor Oreja -tot i que també recull passions a favor- fora i dins del PP (hi ha qui no li perdona que sigui un nouvingut d'UCD i no un *pata negra* d'AP). A més, en un possible escenari de majoria simple del PP, sembla inviable que Mayor pugui intentar una entesa amb CiU, amb qui Rajoy i Rodrigo Rato sempre han negociat. Tampoc no arrossega el passat de Rato, sem-

pre vinculat a velles conspiracions de l'AP de Fraga i darrerament al cas Gescartera, encara viu als tribunals. En contra de Rato, el preferit dels quadres del PP, se sumava a més el reescalfament de l'economia, que pot anar a l'alça a mesura que s'atansin les eleccions. Tampoc

**Aznar ha triat
Rajoy per ser el
menys dolent o el
menys inadequat,
a gust del lector**

no té l'aparent inexperiència d'Ángel Acebes, que fins a última hora va lluitar amb Rajoy i el coixí d'Aznar per ser-ne el successor.

D'altra banda, el polític gallec és segurament el més compromès amb les polítiques d'Aznar. Ha estat el seu vicepresident primer; per tant, el seu segon de bord a la Moncloa; ha dirigit el partit mentre era a l'oposició; va dissenyar i comandar la campanya electoral del 2000, on el PP va derrotar el PSOE; i ha fet d'apagafocs del Govern ballant sempre amb la més lletja.

Com a ministre de l'Interior li va tocar reobrir el diàleg en matèria de seguretat amb el Govern basc. Va fer la primera reunió amb el conseller basc Javier Balza refent uns mínims -tampoc en volien

més— ponts de diàleg que Mayor Oreja i les eleccions basques havien trinxat.

Com a ministre de la Presidència, primer va patir el Prestige —va presidir la comissió delegada del Govern—, i després va donar la cara en inacabables debats amb el socialista Jesús Caldera sobre l'Iraq al Congrés, mentre cada divendres defensava després dels Consells de Ministres la gestió de l'executiu, que abans del 25 de maig semblava passar per les hores més baixes, en la faceta de portaveu.

A la primavera, amb l'assumpte de l'Iraq ja de baixa i amb l'estrella de Mayor Oreja en declivi absolut després de la relliscada pressupostària i el fracàs del front espanyolista PP-PSE al País Basc, el cap de l'executiu espanyol li va encarregar dissenyar una "resposta" al pla Ibarretxe. No va ser doncs casual que fos ell qui el 30 de juliol va dinar en secret a Madrid amb José Luis Rodríguez Zapatero per tractar "assumptes d'estat". El mateix Zapatero que, ves per on, va afirmar el 20 de maig del 2001 a Mèrida, en una conversa informal de matinada amb periodistes —qui això signa hi era—, que Rajoy era el seu favorit en la cursa. Perquè el veia ben col·locat i perquè el consi-

Rajoy va ser la cara del Govern en l'afar del Prestige. Ara Aznar l'ha recompensat.

derava el rival més fàcil. Avui, però, potser la seva opinió és ben diferent, no tant per l'ascens de Rajoy sinó per les magres perspectives socialistes, atenuades per la crisi de Madrid.

La jugada d'Aznar ha situat Rajoy al capdavant del partit i ha servit per refer el seu govern, que ara abandona. Així, el nou líder del PP evitarà sotmetre's al

control parlamentari que afronten cada setmana els membres del Govern. Però el terreny parlamentari, el del cos a cos, és un dels que millor domina Rajoy, amic de la ironia i amb bon domini del llenguatge. Tot i això, un dels membres de la mesa de la comissió constitucional encara recorda que quan les coses no funcionen el successor pot perdre els papers i insultar i esbrancar els seus col·laboradors per telèfon, com va passar en una sessió sobre el Prestige.

Aznar ha intentat compensar els perdedors. A Rato, l'ha fet vicepresident primer —fins ara el segon, per darrere de l'escollit—; a Eduardo Zaplana, l'ha fet portaveu, un càrrec que de moment satisfà les desaforades aspiracions de qui en privat sempre s'havia mostrat partidari de Rato; i a Javier Arenas, li ha donat una vicepresidència. Mayor es va autodescartar davant l'oferta d'ocupar la cartera d'Administracions Públiques i per la seva voluntat d'afrontar el debat del pla Ibarretxe al País Basc. Fonts del PP afirmen que Mayor va transmetre a Aznar que, si tornava a Madrid, era per ser vicepresident. Caldrà veure què passa, però, a partir del març, perquè a ningú no se li escapa que l'aventura basca ha passat a millor vida i que del que té ganes, si segueix en política, és de tornar a la capital de l'estat.

El successor intentarà també salvar els seus peons tradicionals, com el secretari d'Estat de Relacions amb les Corts, Jorge Fernández Díaz, que, excepte a Interior, l'ha acompanyat durant els darrers set anys per allà on ha passat. En tot cas, sembla que Arenas, Acebes i Zaplana podrien ser els homes forts en un futur govern.

Les primeres intervencions de Rajoy han deixat ben clar, però, que poca cosa canviarà si és ell qui viu a la Moncloa a partir del març. De canvis al model d'estat, ni parlar-ne; la política econòmica, ni tocar-la; i amb el nacionalisme basc, inflexible. La recepta d'Aznar ha donat al PP victòries fins i tot en moments difícils, i quan una cosa funciona a can PP, com a moltes altres cases, tenen clar que el pitjor és canviar-la.

Arenas, premiat però callat

Javier Arenas, de qui no es coneix un posicionament successori que hagi durat més enllà d'unes hores, ha estat el principal aliat de José María Aznar per pilotar la successió. Des de la secretaria general ha fet de dic de contenció imposant la llei de silenci als quadres del partit —mutisme del qual només s'escapaven vaques sagrades, com Francisco Álvarez-Cascos o Federico Trillo— i ha intentat repartir joc en igualtat de condicions entre els fins ara vicesecretaris generals —Rodrigo Rato, Mariano Rajoy i Jaime Mayor Oreja— a l'espera que Aznar triés. El premi, però, ha estat amarg i escàs. Rato esperava ser vicepresident en solitari, però al final Arenas s'ha fet amb una vicepresidència, tot i que molt descafeïnada i sense relleu polític ja que el Ministeri de la Presidència està destinat a coordinar l'acció de govern i no al lluïment, que és el que de veritat li agrada. Al PP corre la brama que Aznar l'hauria descartat com a portaveu per la seva tendència a sortir al *Telediario*, fet que podria tapar Rajoy.

Cada dilluns Arenas feia roda de premsa en qualitat de secretari general del PP —el successor no ho preveu— i durant la setmana no perdia ocasió per aparèixer des de la seva faceta de dirigent popular o de ministre i sempre amb la seva especialitat: carregar contra Pasqual Maragall i els nacionalistes bascos.

I és que el caramel de les rodes de premsa dels divendres al Consell de Ministres, que degustarà Eduardo Zaplana, era molt desitjat pel nou vicepresident segon. *F. C.*

Ferran Casas